

#WARTO

Wracają!

JAN POSPIESZALSKI

Zawsze byłem dumny ze swojego stryja Antoniego Pospieszalskiego. Polonisty, znawcy Norwida, żołnierza września i elitarnej formacji cichociemnych, uczestnika Misji Freston, więźnia Łubianki, a po 1945 r. twórcy polskiego szkolnictwa w Wielkiej Brytanii. Następnie dziennikarza BBC, autora audycji nadawanych przez Radio Londyn i publicysty paryskiej „Kultury”. Mniej zachwycali mnie jego teksty dotyczące religii, zwłaszcza polemika z nauczaniem Jana Pawła II w kwestii etyki seksualnej.

Należał do tej rzeszy Polaków, którzy musieli pozostać w Anglii. Stryj ożenił się ze Szkotką, mieli czworo dzieci, ale we wszystkich aktywnościach pozostał „w służbie Bogu i Polsce”. Przyznam, że gdy w 2008 r. żegnaliśmy go na londyńskim cmentarzu, ze zdumieniem skonstatowałem, iż nie ma z nami żadnego przedstawiciela służb dyplomatycznych RP. W bardzo licznej grupie pracowników polskich instytucji w Londynie nie znalazł się nikt, kto chciałby zauważyć odejście jednego z ostatnich żyjących cichociemnych. Tak działała, moim zdaniem, postkomunistyczna pamięć instytucjonalna gmachu przy al. Szucha.

Na szczęście wydarzenia ostatnich dni pokazały znaczącą zmianę. 26 września w Filharmonii Narodowej odbył się galowy koncert inaugurujący uroczystości sprowadzenia z Anglii do Polski prochów prezydentów na uchodźstwie. Uhonorowanie prezydentów RP: Władysława Raczkiewicza, Augusta

Zaleskiego, Stanisława Ostrowskiego i ich uroczysty pochówek w Mauzoleum Prezydentów RP w Świątyni Opatrzności Bożej są inicjatywą władz RP, w tym również MSZ, realizowaną przez Fundację Pomoc Polakom na Wschodzie. Są jednak przede wszystkim spłaceniem długu wobec tych środowisk.

Trwanie Polski poza Polską to nie tylko działania patriotów pokroju mojego stryja. Istnienie urzędu prezydenta na uchodźstwie, a przez to przechowanie depozytu instytucji niepodległego państwa w latach okupacji niemieckiej, potem sowieckiej i w ponurych latach PRL było z jednej strony aktem symbolicznym o znaczeniu moralnym, a z drugiej faktem politycznym. Wyrażało ciągłość legalnych władz (choć nieuznawanych przez sojuszników) i delegitymizowało wszelkie próby traktowania PRL jako niepodległego państwa.

Najlepszym przykładem znaczenia urzędu prezydenta II RP na uchodźstwie był dzień 22 grudnia 1990 r. Wtedy na Zamku Królewskim w Warszawie (w siedzibie prezydentów RP – Wojciechowskiego i Mościckiego) zostały uroczyste przekazane przez prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego insygnia: chorągiew RP, pieczęci Kancelarii Prezydenta, oryginał konstytucji z 1935 r. oraz Ordery Orła Białego i Polonia Restituta. Teraz, po latach (wreszcie!), w Mauzoleum w Świątyni Opatrzności Bożej spoczną szczątki tych, którzy urząd prezydenta na emigracji piastowali. ©©